

3. neděle po sv. Trojici – 6. července 2014

čtení: L 6,36-42

kázání:

„Žák není nad svého učitele ani sluha nad svého pána.“ (Mt 10,24) Dej nám pokoru, abychom se nechtěli nad tebe povyšovat, ale ať přijímáme, co od tebe ve tvém slově přichází.

Ř 12,18n

Na mnoha místech Písma se objevují rady, jak by měli žít následovníci a učedníci Kristovi. Co poznali jako dobré, bohublé nasměrování křesťanského života, to předávají autoři novozákonných spisů dál. Vybízejí k tomu, nabádají ostatní. Chtějí nám ukázat, jak víra ovlivní lidský život, jak může ovlivnit, sestry a bratři, i náš vlastní život. Dělá to tak i apoštol Pavel v listu Římanům.

A když se na ty výzvy podíváme, musíme uznat, že nenabádají k žádným špatnostem, naopak. Za všech okolností mají na mysli pokoj, smír, vzájemnou pomoc, praktickou lásku, dobro druhých. Někdy nám ty výzvy přijdou až nereálné, nesplnitelné. Provokují svou jednoznačností. Provokují tím, jak odhalují v plné nám nelichotivé pravdě, že my tak žít zkrátka neumíme.

„Copak to jde? To přece není v běžném životě možné!“ Zdalipak to nejsou i naše vlastní nejčastější argumenty proti mnohým výrokům apoštolů i Ježíše samotného? Namísto toho, abychom pokorně doznali: „Já to tak neumím, mně to takhle nejde, nedaří se mi to,“ vytasíme se hned s obecným soudem, že by to sice bylo hezké tak a tak žít, ale prakticky je to nemožné, neuskutečnitelné.

Jenže právě u nás samotných apoštol začne: „Pokud to záleží na vás.“ Pokud jde o vás, co se vás týče. To je to, co můžete rozhodnout, co můžete ovlivnit. Není nač se vymlouvat. Jen na nás samotných záleží, jak se budeme chovat, jak budeme jednat, o co se budeme zasazovat.

Nemůžeme druhým nic nakazovat. Nejsme schopni často ani své nejbližší okolí změnit, ani sobě nejbližší lidi mnohdy nedokážeme ovlivnit. Ale co můžeme vždy, je změnit a ovlivnit sebe. Sami můžeme prosazovat to, co je správné, dobré, křesťanské. A tak „pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.“ Prosazujte do vzájemných vztahů pokoj, mír. tedy nedejte zavládnout zlobě. Co to přesně znamená, se můžeme učit z příběhu Ježíše Krista, jak nám jej zachytila raně křesťanská tradice.

Neznamená to kupříkladu vůbec, že bychom museli vždycky a ve všem s každým souhlasit. Ježíš se dokázal s mnohými přit. Uměl se do druhých i řádně tak říkajíc „obout.“ Ale vždycky v zápase o Boží věci, nikoli o sebe sama. Anebo v zápase o ty druhé, o otevření jejich zaslepených očí, v zápase o jejich srdce a duši.

Když však šlo o něj samotného, dokázal tiše snášet mnohá, nám ani nepředstavitelná příkoří. Jak to vystihuje Pavel: „Nechtějte sami odplácet.“ Ještě výstižněji než tento náš nový překlad to vystihli před staletími Kraličtí: „Nemstěte se sami.“ Pokud se vám snad děje nějaká újma, i tehdy jsou důležitější skutečnosti, než aby se vám dostalo zaslouženého zadostiučinění. Pokoj, anebo třeba odpuštění je víc, je důležitější.

Takto upozadit sebe a své zájmy neumíme. A neuměli to ani křesťané v prvním století, jinak by jim to apoštol nemusel psát a klást na srdce, nemusel by je k tomu tak důrazně vyzývat.

Znamená to snad, že nemáme mít žádného dovolání? Že se nemá prosadit spravedlnost? Že má na sobě člověk nechat dříví štípat?

Zase se v tom musíme obrátit k příběhu Ježíšovu. A na něm vidíme, že se jej zastal Bůh. A jak se jej zastal Bůh. Jinak, než jak by odpovídalo našim přáním a představám. Jinak než prosazením světské spravedlnosti. Nestal se zázrak a Ježíš neunikl ze spárů svých protivníků. A přesto on je vítězem a ne oni. Bůh se přiznal právě k němu a ne k církevnickým autoritám a mocipánům, kteří jej odsoudili. Poslední slovo patří vždycky Bohu.

A tomu dát prostor, to je to, k čemu apoštol vyzývá. Dokážeme to? Věříme, že se Bůh dokáže zastat těch, kterým se děje křivda a bezpráví? Uneseme toto až nesnesitelné napětí, kdy se nám zdá, že se nic neděje a naděje nikde žádná? Anebo raději vezmeme spravedlnost do vlastních rukou? Netrpělivost nás dožene k ráznému jednání?

„Nechtějte sami odpočívat, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud.“ Dáme mu to místo? Dáme Bohu prostor? Dalo by se uvádět desítky, ba stovky případů, z historie i z našich vlastních životů, kdy jsme to nedokázali, kdy jsme sami vykonali pomstu a trest.

Už slyším ty nespokojené výkřiky, že takhle se nedá spravovat společnost a stát. Že to takhle nejde. Aniž bych chtěl nějak oslabovat Boží svrchovanost i nad touto oblastí lidského života a fungování světa, musím říct, že to v drtivé většině není náš problém. A my máme přijmout tato slova do našeho života. Do správy církve a jejích záležitostí, do svých rodin, na svá pracoviště. A ptát se, zda v těchto svých konkrétních životních situacích, zda v těchto oblastech prosazujeme kristovské způsoby. Tam, kde to jde, kde to záleží jen a jen na nás. Zda si víc hledíme sebe, své důstojnosti a sebe prosazení, anebo zda dáme prostor pro Boží soudy. Netýká se to ani správy obce, ani situací, kdy je příkoří pácháno na někom druhém a my bychom se jej mohli a měli zastat.

Pavel píše do církve, do sboru. Velkou část té 12. kapitoly věnuje vztahům ve sboru. A ty jeho výzvy tu mají své naprosté oprávnění. Podobně tak v našem osobním životě. A stejně tak v našem vztahu k okolí jakožto křesťanů. Pokud si nás někdo dobírá pro naši víru, pokud jsme třeba i terčem posměchu pro svou církevní příslušnost, nemají tato pravidla snad svou platnost? Proč by mít neměla?

Jde jen o to, zda se nám chce nebo nechce. Zda necháme svou víru, aby nám mluvila do života. Aby nás nasměrovala. Aby vážila víc než naše „já.“ To záleží jen na nás. Pavel to věděl a dosti důrazně nám to doporučuje. A nejen on. Vychází z jistoty, že poslední slovo patří Bohu. A to má přeci nějakou váhu.

Amen